

kama — grafika, mozaik, inkrustacija u drvetu, filigran, tauširanje, cizeliranje, graviranje, drvorez, trajbovani bakar, keramika, gips, tkanje i tapiserija. Svi radovi inspirisani su bogatim kulturnim nasljeđem naroda i narodnosti Bosne i Hercegovine. Izložbu je otvorio slikar i dugogodišnji profesor Škole primijenjenih umjetnosti u Sarajevu Vladimir Vojnović.

Posebnu pažnju zaslužuje razgovor za okruglim stolom na temu »Kultura i turizam«, koji je takođe organiziran povodom obilježavanja Dana muzeja, a održan je 23. maja. U razgovoru su učestvovali brojni kulturni i javni radnici, kao i radnici u turizmu. Ukazali su na velike mogućnosti korištenja muzejskih zbirki i nepokretnih spomenika kulture u cilju unapređenja turizma, ali i na potrebu čvršćeg i trajnijeg povezivanja i intenzivnije suradnje između institucija i organizacija udruženog rada u oblasti turizma. Organizatori ove manifestacije bili su: Turistički savez BiH, Turistički savez grada Sarajeva, Zemaljski muzej BiH i Zavod za zaštitu kulturnog i prirodnog nasljeđa grada Sarajeva.

ABSTRACT

The International Museum Day celebrations in the Zemaljski muzej — National Museum of Bosnia and Herzegovina in Sarajevo

K. Topolovac

The Zemaljski muzej — National Museum of Bosnia and Herzegovina, on the occasion of the International Museum Day on May 18th 1984, organized a number of celebrations, such as the promotion of the new edition of Sarajevo's Hagada, an exhibition of students' work from the School of Applied Arts in Sarajevo — whose theme was the Cultural heritage of Bosnia and Herzegovina — and a meeting and discussion on the topic »Culture and Tourism«.

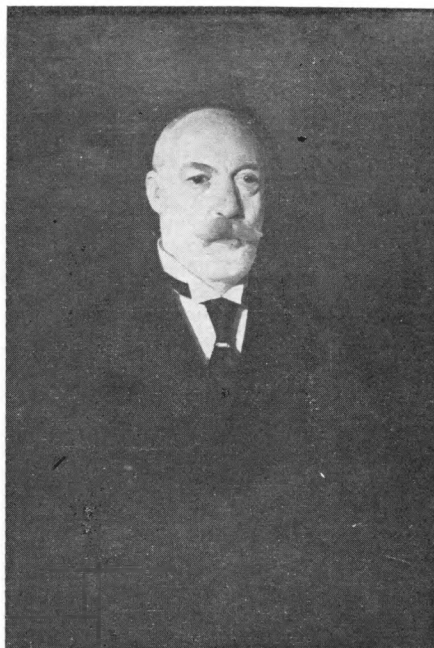
Umjetnine slavonskih muzeja i galerija

Jelica Ambruš

Galerija likovnih umjetnosti »Osijek«, Osijek

II. Izložba organizirana u galeriji likovnih umjetnosti u Osijeku u povodu Međunarodnog dana muzeja

Druga po redu izložba umjetnina iz slavonskih muzeja i galerija priređe-

Vladimir Becić, *Portret Ervina Cheha*, 1912, ulje na platnu (99 × 67 cm), vlasnik: Muzej Slavonije, Osijek

na je u Galeriji likovnih umjetnosti u Osijeku 18. svibnja u povodu Međunarodnog dana muzeja. U okviru koncepcije izložbe pozvani su muzeji i galerije s područja Slavonije i Baranje da prezentiraju po nekoliko značajnih umjetnina iz svojih zbirki. Odaživ na izložbu nešto je manji nego što je bio na prvu izložbu 1983. godine, no to nije umanjilo ukupnu vrijednost ovogodišnje izložbe. Dvanaest muzeja i galerija iz Đakova, Iloka, Nove Gradiške, Osijeka, Slavenskog Broda, Slavenske Požege i Vukovara izložilo je ukupno 32 umjetnine. Vremenski raspon izloženog materijala je veliki i obuhvaća razdoblje od 18. stoljeća do danas.

DIJECEZANSKI MUZEJ đakovačke biskupije izložio je dvije sakralne kompozicije nepoznatih autora iz 18. stoljeća: *Rimsko milosrđe* i *Sv. Josipa, Sv. Katarinu i Sv. Antuna*. Slike imaju veliku likovnu vrijednost i u potpunosti prezentiraju bogatu đakovačku zbirku. Restaurirane su 1982. i 1983. godine u Zavodu za rest. umj. u Zagrebu. Izbor umjetnina izvršio je Petar Strgar.

MUZEJ ĐAKOVŠTINE izložio je iz svoje male galerijske zbirke, koja danas broji 140 radova, dva akvarela s đakovačkim motivima slavenskog slikara Ivana Rocha iz 1937. godine. Krešimir Pavić, koji je načinio izbor za ovu izložbu, ujedno ukazuje i na potrebu valorizacije Rochova likovnog opusa. MUZEJ GRADA ILOKA sudjeluje, po izboru Mate Batorovića, radovima suvremenih autora nastalih u Iločkoj ko-

loniji: keramikom Ivana Mršića, slikom Josipa Pintarića i skulpturom u terakoti Želimira Janeša.

GALERIJA KERDIĆ iz Nove Gradiške, osnovana 1972. godine, jedna je od najmlađih galerija u Slavoniji. Ovo je još jedna galerija koja zasniva svoj fundus zahvaljujući postojanju i radu likovne kolonije, a to je u ovom slučaju kolonija Strmac. U fundusu ima više od 160 likovnih radova. Rajko Radmilović izvršio je izbor iz fundusa i predstavio tri suvremena autora: Zdravka Čosića, Rudolfa Labaša i Ludvika Pandura.

MUZEJ BRODSKOG POSAVLJA navršava ove godine 50 godina postojanja. O Muzeju piše Jasenka Miškiv. Izloženi su portreti osnivača Muzeja Julija Hoffmanna (iz 1940. g.) i dugogodišnjeg muzejskog radnika Vasilija Antipova, te radovi slikara Alberta Grubera (1909—1945) koji je niz godina djelovao u Slavonskom Brodu. Arijela Boras izabrala je slike i ukazuje na potrebu valorizacije Grubero-va opusa.

MUZEJ RADNIČKOG I NARODNOOSLOBODILAČKOG POKRETA ZA SLAVONIJU I BARANJU iz Slavenskog Broda izložio je, prema izboru Krešimira Šimića, tri crteža ugljenom — portreta narodnih heroja Slavonije: Perse Bosanac, Nikole Miljkovića Karaule i Bogoljuba Vukajlovića-Lale. To je izbor iz serije od 19 portreta Miljenka Stančića (nastalih 1960/61), koji se čuvaju u Muzeju.

ZBIRKA UMJETNINA FRANJEVAČKOG SAMOSTANA iz Slavenskog Broda izložila je posebno vrijednu i zanimljivu umjetninu iz 18. stoljeća *Sv. Vidaka* rad nepoznatog autora. Slika je bila izlagana u okviru velike izložbe *Umjetnost 18. stoljeća u Slavoniji*. Ovoj slici koja je dio bogate likovne baštine naše regije, mora se na žalost konstatirati, nužno je potreban restauratorski zahvat za koji bi se, s obzirom na njenu vrijednost i značaj, trebala pronaći financijska sredstva.

MUZEJ POŽEŠKE KOTLINE iz Slavenske Požege ove godine također obilježuje vrijedan jubilej — 60 godina od osnivanja. Zlatko Uzelac odlučio je izložiti četiri evanđelista, mala ulja na platnu Otona Ivekovića. Ovo je njihovo prvo izlaganje u javnosti, a »tim izborom želi se naglasiti istraživačka komponenta muzejskog rada koji ne može biti zatvoren samo u okvire muzejskog fundusa, kao ni u okvire tzv. pokretnih spomenika kulture. Sama baština upućuje muzejske radnike na to da je područje rada nesputano bilo kakvim okvirima«. Slike su u stvari skice za fresku u požeškoj baroknoj

crkvi sv. Terezije, koju je Iveković zajedno s Medovićem izveo 1898. i 1899. godine. Likovnim kvalitetom ove slike ulaze u sam vrh Ivekovićevog opusa.

ZBIRKA BAUER I GALERIJA UMJETNINA iz Vukovara izložena je posljednjih nekoliko godina nebrizi, unatoč tome što vrijednošću i bogatstvom fundusa spada u najznačajnije galerije u zemlji. Treba reći da su to likovna dijela s područja Hrvatske iz razdoblja prve polovine 20. stoljeća. Iz bogatog galerijskog fundusa je Mirjana Zajec-Vulić izabrala dvije slike Vladimira Becića, to su *Žena s vrčem* (ulje na platnu, 1926) i *Autoportret* (sepija, 1947). Slike su izložene u spomen Vladimiru Beciću u povodu tridesete obljetnice njegove smrti.

GALERIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI iz Osijeka izlaže najviše broj umjetnina. Ove godine navršilo se 30 godina od osamostaljenja Galerije iz zbirke Muzeja Slavonije, i 3 godine od njenog osnivanja. Po vrijednosti fundusa i djelatnosti koju obavlja nadilazi regionalni značaj.

Iz zbirke 18. i 19. stoljeća, koju pretežno čini pokretno slikarstvo, Branka Balen izabrala je za ovu izložbu dva portreta osječkih apotekara Arno iz 1820. godine. Portreti su rađeni u stilu bidermajera. U zbirku su ušli kao poklon iz privatnog vlasništva u dosta lošem stanju, te su restaurirani u Zavodu za rest. umjetnina u Zagrebu prije nekoliko godina. Kako je autor slika nepoznat (kao što je nepoznat veći broj autora umjetnina iz razdoblja 18. i 19. stoljeća na području Slavonije), nalazimo se pred još jednim muzeološkim problemom — atribucijom slika u fundusima naših galerija.

Iz zbirke 20. stoljeća Jelica Ambruš izabrala je slike Vladimira Becića iz osječkog perioda (1911—1913), načivši kraći osvrt na taj period. Dvije slike pripadaju osječkoj Galeriji, jedna je vlasništvo Moderne galerije iz Zagreba a nalazi se kao posudba u stalnom postavu Galerije. Četvrta izložena slika vlasništvo je Muzeja Slavonije iz Osijeka. Slike su izložene u povodu tridesete obljetnice Becićeve smrti; to je još jedno podsjećanje na potrebu izdavanja Becićeve velike monografije. Iz zbirke skulptura Vlastimir Kusik izabrao je dvije spomeničke skulpture: *Spomenik palom ratniku* Roberta Frangeša Mihanovića i *Pabla Picassa* Ivana Sabolića. Prva je skulptura postavljena u dvorištu Galerije, a druga iz fundusa Galerije 1982. godine postavljena na šetalištu uz Dravu i na taj način u javnom prostoru postala trajno dostupna široj javnosti. K tome, Kusik je predstavio i *Mrtvu prirodu* (1976/77) Đure Sedera, skliku koja je

nastala u značajnom i prijelomnom trenutku Sederova stvaralaštva. U fundus je ušla nakon Sederove izložbe u osječkoj Galeriji 1977. godine.

GALERIJA ZODIJAK po izboru Branimira D. Kusika predstavlja se *Fotogramom* Petra Dabca, otkupljenim s izložbe u Galeriji »Zodijak« 1979. godine. Ova je galerija ostala bez izložbenog prostora, jer je srušena zgrada u kojoj se nalazila. Svoju izložbenu djelatnost obavlja sada u nekoliko izložbenih prostora u gradu. Svake godine s izložbi se otkupi nekoliko radova koji se pohranjuju u Galeriji likovnih umjetnosti jer Galerija »Zodijak« nema formiran vlastiti fundus.

Naposljetku može se zaključiti da je ovo sticajem okolnosti postala jedna heterogena problemska izložba u muzeološkom smislu koja, nadamo se, neće samo registrirati probleme već ih prema mogućnostima i rješavati. Uz izložbu je izdan plakat i katalog sa 38 stranica, 12 reprodukcija izloženih umjetnina i predgovorom Predraga Gola, direktora Galerije likovnih umjetnosti.

ABSTRACT

Works of art from the museums and galleries of Slavonija — a second exhibition organized in the Gallery of Visual Arts in Osijek to celebrate International Museum Day

J. Ambruš

This is a review of the 2nd exhibition of the collections of the museums and galleries of Slavonija, prepared to celebrate International Museum Day 1984. Within the conception of the exhibition, the museums and galleries of Slavonija and Baranja were asked to display a number of important artists, with paintings and sculptures from their relevant collections. The selected material dated from the 18th century to the present.

This complex exhibition, in museological terms, not only highlighted but also strove to solve those problems inherent to such an undertaking as best they could. A poster and an extensive catalogue advertised and accompanied the exhibition.

Organizacija učeničke prakse u Tehničkom muzeju u Zagrebu

Željko Jamičić

Tehnički muzej, Zagreb

Jedna od novih aktivnosti u našem radu je organizacija proizvodnog rada za učenike srednjih škola.

U našem Muzeju, zbog specifičnosti materijala koji prikupljamo, postoji stalna potreba za zaštitom građe od korozije ili od truljenja. Vlastitom radnom snagom nismo u mogućnosti, zbog obima ovih i ostalih poslova, obaviti zaštitne konzervatorske radove na većem broju eksponata.

Zbog pomoći u jednostavnijim konzervatorskim zahvatima obratili smo se s ponudom za suradnju Centru usmjerenog obrazovanja »Nikola Tesla« u Zagrebu. Centar školuje učenike za tehnička zanimanja: bravare, tokare, limare, usmjerenje za slabu i jaku struju i tome slično. Ponudili smo školi mogućnost da učenici kod nas obavljaju dio svoje prakse, jer smo smatrali da je njihovom profilu najprimjereniji rad na strojevima i vozilima i da su oni najvještiji u rukovanju alatom. Međutim, odaziva nije bilo.

Tokom rujna 1983. godine, Muzejski dokumentacioni centar organizirao je predavanje na kojem je dr prof. Stransky iz Brna govorio o obrazovanju muzejskih kadrova. Tom smo prilikom razgovarali i o ovoj našoj namjeri. Dr Stransky se vrlo pohvalno izrazio o tome te nam je to dalo poticaja da ustrajemo u namjeri.

Dan-dva nakon predavanja javili su se nastavnici iz Centra za strane jezike, jer je jedan od njih prisustvovao spomenutom skupu rekavši da među njihovim učenicima vlada interes za praksu u našem Muzeju. Ovaj Centar školuje učenike za zvanja inokorespondent i suradnik u odgojno-obrazovnom procesu. Nije ono što smo tražili, ali nije niti prepreka od nekog značaja.

Napravili smo prijedlog programa rada koji je Škola prihvatila i praksa je mogla početi. Početnu namjeru o isključivosti rada na konzervaciji eksponata proširili smo drugim sadržajima. Jedinu ogradu smo stavili oko isplate novčane nagrade. Prema Pravilniku o osnovama i mjerilima za stjecanje i raspoređivanje dohotka i čistog dohotka..., predviđena je isplata novčane nagrade za učenike 3. godine 25%, a za učesnike 4. godine 30% od prosječno mjesečno isplaćenog osobnog dohotka radnika u privredi grada Zagreba u prethodnoj godini. Ili drugim riječima, po učeniku smo trebali isplatiti oko 1500 dinara nagrade, što bi mjesečno iznosilo 15.000 dinara, a to je za naša ograničena sredstva prilično izdvajanje. S obzirom da ne mnoge druge radne organizacije ne isplaćuju novčane nagrade, pitanje je time riješeno.

Općenito, učenička se praksa organizira u tri dijela u tri radne organizacije u trajanju od po tjedan dana. S učenicima se mora razraditi program